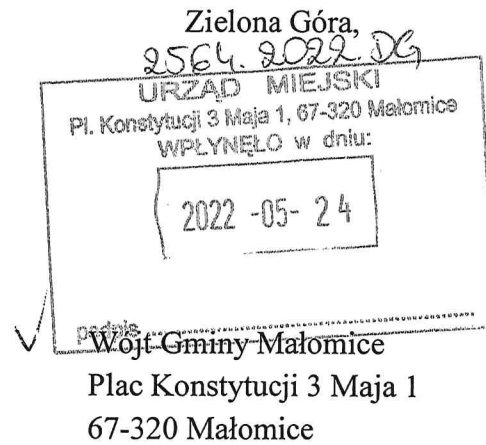

LUBUSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
ul. Kopernika 1, 65-063 Zielona Góra
tel./fax /0-68/ 3253745, 324 74 11, 324 73 90
www.lwkz.zgora.pl, sekretariat.zgora@lwkc.pl

ZN.5142.4.2022[gmMał]

Odpowiadając na wniosek w z prośbą o wydanie opinii dotyczącej inwestycji pn. Przebudowa drogi gminnej ul. Kościuszki w Małomicach na odcinku od skrzyżowania z ul. B. Chrobrego do mostu na rzece Bóbr, na potrzeby uzyskania zgody na odstępstwo od warunków Technicznych zawartych w Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r., uprzejmie informuję iż opiniuję negatywnie koncepcję przebudowy ww. ulicy.

Z przedłożonego Lubuskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków do zaopiniowania projektu wynika, że na odcinku ul. Kościuszki wzdłuż kanału Młynówki, w miejscu rosnącego tam szpalerów lip zaprojektowano chodnik. W związku z powyższym, w celu zrealizowania zaplanowanej inwestycji, konieczna będzie wycinka zieleni wysokiej. Przedmiotowe drzewa rosnące przy ul. Kościuszki stanowią cenny element zagospodarowania przestrzennego układu zieleni w Małomicach, wpływając na charakter miejsca, podkreślając walory historyczne, przyrodnicze i krajobrazowe zabytkowego zadrzewienia przyulicznego. Właściwym z punktu widzenia konserwatorskiego jest zachowanie rosnących wzdłuż ulicy zadrzewień i nie dopuszczenie działań ingerujących lub mający negatywny wpływ na rosnące przy ulicy lipy. Zaleca się więc zaprojektowanie i prowadzenie inwestycji w sposób zapewniający prawidłowe warunki wzrostu drzew znajdujących się w obrębie oddziaływania inwestycji,

1. z uwagi na planowane roboty ziemne oraz występujące w obrębie inwestycji zadrzewiania konieczne jest uwzględnienie ochrony drzewostanu zarówno na etapie projektowania, jak i realizacji inwestycji poprzez:
  - a. wykonanie inwentaryzacji dendrologicznej, z uwzględnieniem zasięgu - obrysu koron drzew,
  - b. wyznaczenie drzew w sąsiedztwie inwestycji,
  - c. wyznaczenie drzew, których system korzeniowy może być uszkodzany podczas planowanych robót związanych z pracami ziemnymi przy układaniu instalacji w wykopach liniowych.
  - d. określenie obwodów pni drzew sąsiadujących z wykonywanymi robotami/pracami w celu wyznaczenia odległości pni od wykopu,
  - e. uwzględnienie w projekcie oraz kosztorysach sposobu zabezpieczenia drzew poprzez:
    - wyznaczenie tymczasowych tras dojazdowych dla sprzętu budowlanego w sposób nie powodujący ubijania gruntu w sąsiedztwie drzew oraz miejsca składowania materiałów budowlanych i zaplecza budowy,
    - określenie wpływu wykonywanych robót/prac na drzewa,
    - wskazanie technologii wykonania korytowania w sąsiedztwie drzew, określającą sposób zabezpieczenia systemów korzeniowych drzew, z opisem, że podczas

prowadzonych prac korzeni nie wolno szarpać i wrywać, zwłaszcza na długich odcinkach,

- uwzględnienia konieczności wykonania osłon przypniowych z desek, które powinny obejmować cały pień wokół, mieć wysokość do pierwszych gałęzi, co najmniej 150 cm, opierać się na podłożu, nie zaś na nabiegach korzeniowych, posiadać pomiędzy deskami i pniem materiał ochronny, dystansujący, zapobiegający zranieniom kory,
- wygrozdzenie powierzchni równej rzutowi koron pojedynczych drzew + 2 m, lub ich skupin ogrodzeniem o wys. co najmniej 1,5 m, wykonanym z elementów ogrodzeniowych - prefabrykatów lub z pionowych i poziomych ram drewnianych, dobrze zespolonych, aby mogły wytrzymywać uderzenia,
- konieczności wykonywania ręcznie prac w bezpośrednim sąsiedztwie drzew - koparki rwą, szarpią i niszczą korzenie na długich odcinkach,
- wprowadzenia na powierzchni wyznaczonej przez rzuty koron drzew + 2 m od jej obrysów, ale nie bliżej niż 10 m od pnia drzew **zakazu** składowania materiałów budowlanych, materiałów chemicznych, zwłaszcza sypkich, w tym paliw, olejów i lepiszczy, które powodują nieodwracalne zmiany fizykochemiczne struktury gleby, cementu, wapna oraz gruzu budowlanego, które powodują zmianę pH gleby (kwasowości), zmieniania poziomu gruntu,
- w obrębie systemu korzeniowego drzewa, w odległości 1 m od pnia **zakazu** przecinania korzeni szkieletowych, kotwiczących drzewo w gruncie - dopuszczalne jest przecinanie korzeni o średnicy poniżej 2 cm,
- ograniczenia do minimum redukcji systemów korzeniowych - korzenie do 3 cm średnicy należy obciąć na czysto (praca specjalistyczna), grubsze korzenie, w miarę możliwości, należy wpuścić głębiej i zabezpieczyć przed wysychaniem, przy głębokich wykopach należy wykonać zabezpieczające ekrany korzeniowe,
- płaszczyzna cięcia powinna być prostopadła do osi korzenia, korzenie zniszczone należy obciąć aż do miejsca występowania zdrowej tkanki,
- w przypadku projektowania sieci - jeżeli projektowane zbliżenie sieci do drzew jest mniejsze niż 2,0-2,5 m, (prace ziemne naruszają system korzeniowy drzew), należy bezwzględnie zastosować metody przecisku w rurze osłonowej lub przewiertu sterowanego, tj. bez konieczności wykonywania otwartych wykopów,
- zagęszczenie gruntu nie może mieć negatywnego wpływu na rozwój systemów korzeniowych drzew - ubijanie nawierzchni wpływa na zmianę stosunków powietrzno-wodnych w gruncie, może doprowadzić do obumierania korzeni i w przyszłości być przyczyną wywrotów drzew.

z up. Lubuskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków
mgr Kamila Domańska
Zastępca Lubuskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

Otrzymuje:

1. adresat,
a/a (4262), opr. A. Wojtczak, dn.23.05.2022r.